

Kugbənku kùa Pəl kəle' ki de'

**Koləs
yaab nnɔ**

**Nà wɔngeh kugbənku kuu te
ma bo**

Koləs yé Asi ya tinfənm ya duciən uba nε. Ni naan Pəl nin u'yul ḥa jon' ni'bó. U'tonsəntə Epafas nε cin' ki təke' ni'bó Yesu ya gber (1:7; 4:12).

Pəl cii' bitonnendənb biba wəknə Koləs yaab miwəknm mà ḥa kpe sən ki təkeh bə ki teh bi li paan iyaajəbok bo nε kí ȳmère. U te lipəkl ni ka n̄ fre kí jo ni'bó ma nnɔ nε ki kele' kugbənku kuu nɔ ki de' bə.

Kí cin liyul 1:1 kí t̄i baa 2:5 Pəl wuən' ki ye Yesu Kristo nε ȳməbe mituəm tibont kε bo, ki yé u'taanl ya yul. Wən nε kpe bə n̄ li pukeh wə.

Kí cin iyul 2:6 kí t̄i baa iyul 2:23 Pəl təkeh Koləs yaab ki teh bə n̄ liike bi'yul bo, ki la li cengeh binib bə wəknə miwəknm mà ḥa kpe sən nnɔ ya gber, ama bə n̄ li co bi ȳməbe mitekjim mà nnɔ kenken.

Kí cin iyul 3 kí t̄i baa 4:6 Pəl təkeh bə bi li fuobe ma bo itáan ni nin idencən ni nin binitəb nε. U t̄i fɔre' kugbənku kuu nɔ nin ifuonde nε (4:7-18).

Ifuonde

¹ Min Pəl, n yé *Yesu Kristo ya tond nε Uwien ya ȳiem bo. Min nin t̄i'ninjə Timote nε kieh kugbənku kuu t̄i de

2 ninbi ti'yaab bà te Koləs ya du ni ki yé Uwien yaab ki du Kristo bo nnə. Ti'Baa Uwien ní juoke nε, kí de nε uyenduən.

Pəlfəareh Uwien Koləs yaab bo

3 Uyo wà ke ti kàareh ti'Yonbdaan *Yesu Kristo ya Baa Uwien ki dienh nε la, ti tuu ki faareh wə ni'bo nε;

4 kimə ti cii' ni tùore' ki teke' *Yesu Kristo ki jin', ki tùore' ki yé Uwien ya nib ke

5 kí nε lidəndənl là Uwien ble' lè paaki bó ki gu nε nnə bo. Ni cii' lidəndənl nnə bó lidaali là bi cinde' ki təke' nε tigbəmənmənt tà yé tigbəmənt nnə nε.

6 Bi təke' nε tigbəmənmənt nnə ma bo nnə, bi təke' tù nnə nε uñendun ni n'i'ke saan, tù cèreh binib teknh *Yesu ki jinh ki yεbreh ki joh, ki teh nà mən. Tù là tien' ni'mə nnə nε, lidaali là ni cinde' ki cii' Uwien ya juokm ya gber ki bənde' tù mənmənm nnə.

7 Ti'jø nin ti'tonsəntə Epafa nε wəkn' nε. U yé ni'bo Kristo ya tonsənl wà ti du u'bo nε.

8 U təke' tε *Mifuñaanm cèreh ni yé təb ma bo.

9 Nən bo nε haali nin lidaali là ti t'i cii' n'i'gber nnə, ti kàareh ki dienh nε ka pieh, ki gbáanh Uwien wə ní cère u'Fuñaanm ní de nε miyənfuom nin mibənm isen ke ni, ñə ní bənde u yé nà kí t'i gben.

10 Nnə nε ni li ñməbe mitetem mà selndeh Yonbdaan, ki li teh nà ke sənge u'yənm, ki li sənh ituonmənmən ke ya bol, ki li tùoreh ki bənde Uwien mə ki pukndeh.

11 Ti gbáanh wə ki teh u'tuəm mà ñməbe ukpieke nnə ní cère ni'mə ní lə mituəm kí li faa isen ke ni, kí li ñikndeh, kí li ñməbe kuminku mibiikkm mà ke li tu nε ni.

12 Li faareh mən Baa Uwien nin uyənsɔnge, kimε u tien' nε binib bà kpe bε ñ le bi ya bó u bonde' mimənm mà u'bel là yé kuwenwenku ni ki ble' bà yé u'yaab nnə.

13 Wən nε fie' tε licinñunl ya tuəm saan, ki nəbre' tε ki jon' u'Bijε wà u yíe wə ya bel ni.

14 U'Bijε nnə nε de' tε ki wiε', ki cère' u fère' tε ti'biere.

Iyuonyà dondeh Kristo

15 U yé Uwien wà ba lənh wə ya nənnənku nε, ki te ki laa' uñendun ña laan te,

16 Uwien cère' wən ne ñen' tibont kε, kutaaku bo yaar nin kitink bo yaar, bi lənh tà nin ba lənh tà,

Tibont tà kε te kutaaku bo ki ñməbe mituəm ke ya bol,

nin tà kε ñməbe ticiənt ke ya bol, Uwien cère' wən ne ñen' tu'kε, nε tu'kε mə yé u'yaar nε.

17 U te ki laa' tibont ke ña laan te, wən ne cère' tibont kε te tu'bùol.

18 Wən ne yé u'taanl ya yul, nε u'taanl yé u'gbenənt, Wən ne yé micincinm, ki yé wà kpiε' ki məkre' bitənkpiib ni, ñə wə ñ li yé usenlier isən ke ni.

19 Kimε Uwien ya yíem bo nε wən nin u'yul te u'Bijε ni ki t̄i gben',

20 ki cère' u'Bijε bugbən bo, wən nin uñendun taan' buñəbu, ñə ni'kε ñ li yé u'Bijε yann, u'Bijε ya sèm mà ñen' ki wule' udəpənpən bo nnə bo nε,

u cère' uñøkpaan te kitink nin kutaaku bo.

²¹ Uyo uba ni'mo là yé binib bà jende' Uwien ne, ki yé u'nennendb kí ñe ni là ñmøbe iyenmaale yà i cèreh ni teh nà bre nnø bo.

²² Ama fənfənno Uwien cère' ninbi nin wən taan' buñøbu kí ñe u'Bijə tien' u'ba unisaal ma ki tuo' ki kpo' nnø bo. Uwien tien' nnø ñø ní fre kí sere u'nun bó, kí li yé u'yaab, ki la ñmøbe jøknt, ki la li ñmøbe biil mə ne.

²³ Ama ní li faa mitekjim ni, kí li co kenken. Ni là cii' tigbemənmənt ma nnø, tù cère' ni ñmøbe lidəndənl ne. Ni la wiə lidəndənl nnø. Bi kpaande' tù utingben bo ya nib ke saan ne. Ne min Pəl ya tuonl si: ní kpaande tu ya gbemənmənt ne.

Pəl məh ki toreh Kristo ya taanl

²⁴ Fenfennø n jinh ijend yà ni'bo nə n'yεnm sənge ne; kime Kristo là jin' ijend yà nnø, n'mə tükre' i ya jend ne ki jendeh u'taanl là yé u'gbənənt nnø bo.

²⁵ N yé litaanl nnø ya tonsənl ñø ninbi bo, Uwien de' nni lituonl là nnø ní sən lè ne. Len si: ní təke ne Uwien ya gber kí tì fōre.

²⁶ Tù yé tigbəbəlkaar tà Uwien là bəle' tù uyo bo yaab ne. Ne fenfennø u kpiire' tù ki təke' u'yaab.

²⁷ U yíe be ní bende tigbəbəlkaar nnø yé lifaal ki tì kpe ma bo ne, ki ñmøbe ukpiëke bà ñja yé *Sufmbë ni. Ni'tingi si: Kristo te ni'siik ni ma nnø, ni ñmøbe lidəndənl ki ye ni li lè Uwien ya kpiëke.

²⁸ Ti təkeh wən Kristo ya gber ne, ki gbiereh unil ke, ki taah miyənfuom ke ya bol ki wəknh unil ke ñø unil ke ní li mən Kristo ya sən ni kí tì gben.

²⁹ Nen bo ne n sənh lituonl. Kristo ya tuəm mà te n'gbən ni ki ñaanh nnø ne cèreh n məh lituonl bugben bo nin inunmón.

2

¹ Imὸn, n yie ní bende n mὸh limuὸl là ya tunbu nin inunmón ninbi nin Lawodise yaab nin binitob bà ke ḥja laan laa' nni nin bi'nunbu bo ne.

² N teh nnə ḥjø b'fèl n li co, be n li kpe buñəbu, kí li yie tɔb, kí li ḥmøbe mibεnm kí t̄i gben ne. Mibεnm nnə ne li cère be n bende Uwien ya bonbølkaann. Nen si: Kristo bugben.

³ Miyεnfuom nin mibεnm ḥmøbe lifaal là ke nnə buo wən saan ne.

⁴ N tøkeh ne nen ḥjø uba la taa ñøŋmaagbør tuba kí lere ne ne.

⁵ Kimε nin ma te ni'ni ma ke nnə, n tuu ki maaleh ni'bó ne. N'yεnm sønge ni'bo, kimε n laa' tibont ke te tu'donbó ne ni'bøl, ki laa' ni du Kristo bo nin ni'fèl ke.

Kristo ne dienh limiel

⁶ Ni teke' ki ye *Yesu Kristo ne yé Yonbdaan ma nnə, li pe men u'sen bo.

⁷ Tùore men kí tøbn wø, kí cère ni'miel n li juøn u'bo. Li faa men mitekjim ni ten bi là wøkn' ne ma bo, kí li faareh Uwien yo ke yo.

⁸ Li ben men, ki la cère uba n dele kí cuo ne nin tinisaalyεnfogbør. Tù yé gbøfønm ne, ki yé kutonnenku mø, ki ñen' unisaal ya yaajøbok nin isenpol yà ḥjuuke unjøndun wuu nø saan, ta ñen' Kristo saan.

⁹ Kimε Uwien nin u'yul te wøn Kristo ni ne ki t̄i gben'.

¹⁰ Ninbi nin wøn Kristo taan' ki tien' unibaab ma nnə ne ni laa' mimønm ke ki t̄i gben'. Wøn ne cen' nà ke ḥmøbe mituøm nin ticient ke ya bol.

¹¹ Ninbi nin wøn taan' ki tien' unibaab ma nnə, n̄ te ten ni jie' ni'pun ne. Upunjie nnə ḥja yé nisaal

jeh ipun ma bo, ama u ñen' Kristo saan ne ki gbendeh minisaaltetem mà cèreh unil teh ibiere nnə ya gber.

12 Bi sii' ne Uwien ya ñunm ma nnə ní wuən' ki ye bi taan' ki sube' ninbi nin Kristo ne, ne ninbi nin wən taan' ki mèkre' mo, kime ni teke' Uwien ya tuəm mà cère' u mèkre' bitenkpiib ni nnə ki jin'.

13 Ni là te tən bitenkpiib ne Uwien ya nun bō, kime ni là teh ibiere ne, ka yé u'nib* mo. Ama u cère' ni liebe' ki fuobe nin Kristo, ki fère' tə ti'biere kε.

14 U ñmire' tigber tà bi là kεle' tù kugbənku ni tù biindeh tε, ka cendeh nin ti'fuobm kí ñε tù ble' iwəb yà nnə bo; ki gben' kugbənku nnə ya gber Kristo ya dəpənpən bo.

15 Kristo fie' nà kε ñməbe mituəm nin ticiənt kε ya bol ya jekənwənt, ki jin' nè ife binib kε ya nun bō, ki tuke ni'kε ki lindeh wə ní wuən kí ye udəpənpən ne cère' u mòn' ki faake'.

16 Nən bo, la cère mən uba ní kùən ne kí ye ni la ji niε, ki la ñu niε, ki la cère uba ní wəbn ne libinl ya nacent nin uñmaafaan ya nacenku nin *Saba ya daali ya gber bo.

17 Tu ya bont yé nà li baa ní ya jinjinku ne, ama Kristo bugbən ne yé nibonmònn.

18 La cère mən bà bəndeh binib ya nun bō ki teh bi yé binib bà dinge, ki pukeh Uwien ya tondb nnə ní juon ne puoli. Bi lienh ki teh bi lənh tibont tideknt yaam, ne ki ñməbe inisaalyənmaale, ki teh tinacenkpenuont.

* **2:13** Bi ləbre' liñəbonl là ki ye *ka yé u'nib* nnə; lì kεle' Grəkmə ya lenm ni ki ye: Ni là yé binib bà ña jie' pun ne.

19 Ba tuuke Kristo bo. Ama u'mə nε yé liyul. Liyul nε jindeh tigbenent kε, ki cèreh tigbenent ya bont tuuke tu'tor bo ijire coco tù, nε Uwien cèreh tù kpienh u yé ma bo.

20 Ni taan' ki kpo' nin Kristo nε ki ñen' isenpol yà ñjuuke uñendun wuu ya nuo ni. Nen bo, be tien' ni biε ki cèreh bi wəbnده ki dienh nε i ya kùən ten uñendun nε cère' ni fuobe?

21 Be tien' ni cèreh bi kùəndeh nε ki teh: la taa men nie, ki la lèn nie, ki la me nie.

22 Nen ke yé iwəb yà te ki de' tibont tà binib jin' tù ki t̄i gben' la, ta ji ñməbe kpele nε. Unisaal nε ñen' i ya wəb ki wəknh yè binib.

23 Iwəb bugben ya gber te ten miyənfuom nε ka ji yé yənfuom. I təkeh unil ya yənm yé wə n̄ li pukeh nà ya gber nε, ki cèreh binib teh ten bi jiindeh bi'ba tingi, ki jèndeh bi'ba. Iwəb nnə ña yé bonn, i toreh unisaal wə n̄ li teh u'yənm yé nà baba nε.

3

Li nuunh men tibont tà yé Uwien yaar

1 Ni taan' ki məkre' nin Kristo ma nnə, li nuunh men paaki bó ya bont Kristo kε nà saan Uwien ya jie bó nnə.

2 Cère men ni'yənmaale n̄ li pe tibont tà te paaki bó bo, ki la tənge tingi ni yaar.

3 Kime ni kpo' ne ni'miel buə Kristo saan, nε Kristo mə buə Uwien saan.

4 Kristo nε yé ni'miel. Ü lá li ñen u'ba upaan bo uyo wà nnə ni'mə li taan nin wə kí ñε upaan bo, kí le u'kpiēke.

Mitetekpaam nin mitetefənm ya gber

⁵ Sii ki subn mən tibont tà te ni'fuobm ni ki yé kitink bo yaar nno. Tun si: lisənsəndl nin linaŋmaal nin ujenniɛke nin iyənmaalbiere nin ununfəke li-faaciənl bo. Lifaaciənl yé unil bo ibule nə.

⁶ Nən ne cèreh Uwien ya benku ni beh bà ɳa ciih u'ñəbu bō nno bo.

⁷ Uyo wà ni là teh i ya biere nno, ni'mə là ɳməbe mi ya tetem nə.

⁸ Ama fənfənnə, ni'mə n̄ wiə tibont tuu kə. Tun si: ubenpiebe nin tijer nin mibierm nin isuk nin iñəbonbil yà ñeh ni'ñuən ni nno.

⁹ La təkeh men təb tonnəngbər. Ni gben' ni'tetekpaam nin m̄l là cèreh ni teh tibont tà kə nno ya gber,

¹⁰ nə ki taa' mitetefənm, ki ji yé binifənb. Uwien ne cèreh ni tuu ki fəndeh ki joh, ki nəngreh wən wà ñən' ne nno. Nno ne ni li tūre kí bende wə.

¹¹ Nən bo, na ji ɳməbe wuə yé Suf ne wuə ɳa yé Suf, ka ji ɳməbe wuə yé wà jie' u'punl ne wuə yé wà ɳa jie' u'punl, ka ji ɳməbe wuə yé ucaan ne wuə yé wà ya nun ɳa wien, ka ji ɳməbe wuə yé uyonb ne wuə ɳa yé yonb. Ama Kristo ne yé ni'bo nibonn kə ki te unil kə ni.

¹² Uwien ne gənde' ne ki tien' ne u'yaab, ki yíe nə. Nən bo, cère mən ni'nun n̄ li móñ tinimònt bo, kí li muəh təb micecekm, kí li jiindeh ni'ba tingi, kí li ɳme nin təb, kí li ɳməbe liyənguol,

¹³ kí li ɳməbe sukle təb bo. Uba kənh nin u'tə nibonn niba bo la, bə n̄ li fəreh təb. Yonbdaan fère' ne ma nno ni'mə n̄ li fəreh təb.

¹⁴ Ni li tūreh ki teh nà si: ní li yíe təb nə, kimə miyiəm ne cèreh binib tūreh ki te uñəkpaan ni.

¹⁵ Kristo ya yənduən n̄ li te ni'fəl ni ki pekreh nə.

U ya yenduən bo nε Uwien yin' nε ní taan kí li yé unibaab. Nεn bo, li tuu ki faareh wə men.

16 Cère mən Kristo ya gber ní tūre kí kpe iñaan ni'fəl ni. Li wəknə mən təb, kí li taah miyənfuom kε ya bol ki gbiereh təb. Li dondeh mən Uwien, kí li gəh iyuon kε ya bol nin ní'fəl kε ki faareh wə.

17 Ni lienh nà kε bii ni teh nà kε la, cère mən ní'kε ní li yé Yonbdaan *Yesu ya yel bo, kí li faareh Baa Uwien wən bo.

Kristo yaab li fuobe ma bo bi'dencən ni

18 Bipiibε, li blinh mən ni'yul ni'cιeb ya nun bō. Ní kpe bipiib bà pε Yonbdaan bo ní li teh nnə nε.

19 Bijεbe, wà kε ní li yé u'po, ki la cère u'benku ni ní li pendeh u'bo.

20 Mubumu, li boh mən ni'naambε nin ni'baambε isən kε ni, kime nən nə sənge Yonbdaan ya yεnm.

21 Bibaambε, la cèreh mən ni'bumu ya yεnm ní li ñεh ni'ni. Ni teh nnə la, mu'yεnm li saa nε.

22 Iyonbe, li boh mən ni'cənbaambε unjəndun wuu ni isən kε ni. Ni la li boh bε bi'nun ni baba tən ni nuunh binib nε ní li pəkeh nε, ama ní li boh bε nin ni'fəl kε kí ñε ni boh Yonbdaan ma nnə bo.

23 Ni teh nà kε la, ní li teh nè nin ni'fəl kε tən ni teh ki dienh Yonbdaan nε, na teh ki dienh nib,

24 kí li bən ki ye Yonbdaan Uwien li su nε nin u bonde' mimənm mà ki ble' bà yé u'yaab nnə. Ni teh ki dienh Kristo nε, wən nε cinbe ki yé ní'cənbaa.

25 Wà teh nà bre la, Uwien li dəre udaan ya tub u teh nà nnə bo nε, kime Uwien ɳa ɳməbe gèngènde.

4

¹ Iyonbe ya cənbaambε, li teh mən ni'yonbe nà cuube, ki la li yé uba ki cən' u'to; kí li bən kí ye ni'mə ŋməbe Cənbaa paaki bó.

Igbiere

² Li kàareh mən ki la pieh. Ni'kaare ní cère ní la gəh kí li faareh Uwien.

³ Ní yekn kí li kàareh ki dienh ti'mə ŋə Uwien ní de te usen tí wəkn binib u'gber, kí təke bə Kristo ya gbəbəlkaar tà bo n te lipəkl ni nə.

⁴ Ní kàare wə ŋə ní tùore kí nən tigbəbəlkaar nnə upaan bo kí təke tū, n bi li təke tū ma bo.

⁵ Li ŋməbe mən miyənfuom, kí li te mənmənm nin bà ŋa yé Kristo yaab. Uyo wà ni laa' libənl ní tien nà mən la, tien nè mən.

⁶ Cère mən ni'gber ní li tuu ki ŋmə kí suəke, ní li jiindeh wà ke ní kpə ní jiin wə ma bo.

Ifuondførke

⁷ Ti'ninjε Ticik wà n yé wə, u yé n'tonsəntə Yonbdaan ya tuonl ni, ki sənh lè mənmənm nnə, li təke nə n'gber ke.

⁸ N sənh wə ni'saan nà bo si: wə ní təke nə ti'gber, kí saake ni'gbənənt nə.

⁹ N li cère wən nin Onesim nə ní təke. Onesim yé ti'ninjε wà kpə ti li du u'bo nə, nə n yé wə. U yé ni'yo nə. Bi baa' ni'saan la, bi li təke nə tigber tà kə te ti'bùol.

¹⁰ Min nin Aristak wà te lipəkl ni nnə fuondeh nə. Banabas ya ninjε Mark mə fuondeh nə. N là təke' nə u'bó ŋə, u lá baa ni'saan la, ní teke wə tinəjer tule.

¹¹ *Yesu wà bi baan' wə Yustus nnə mə fuondeh nə. *Sufmbε bà yé Kristo yaab nnə ni, bən baba nə

sənh nin nni Uwien ya bəl ya tuonl. Bi yé binib bà saake' n'gbənənt nε.

¹² Ni'yə Epefa mə fuondeh nε. U yé [Yesu] Kristo ya tonsənl nε, ki kàareh uyo kε nin inunmón ki dienh nε ŋə ní li ŋuuke mitekjim mənmənm, kí kpére mi'ni kí t̄i gben, kí li yé binib bà bonde' bε ní li teh Uwien yé nà kε.

¹³ Imən, n yé u'mənkunl ki ye u'nun móñ ninbi nin Lawodise yaab nin Herapolis yaab bo cεen nε.

¹⁴ Ti'jə Luk wà yé dəktiε nnə nin Demas mə fuondeh nε.

¹⁵ Ní fuonde Kristo yaab bà te Lawodise ya du ni nnə, kí fuonde Ninfa nin Kristo yaab bà taakeh u'den nnə mə.

¹⁶ Ni kaan' kugbənku kuu la, ní cère bε ní kàan kù Kristo ya taanl là te Lawodise ya du ni nnə mə ni. Ni'mə ní kàan kùa li ŋε Lawodise ya du ni kí baa ni'saan nnə.

¹⁷ Ní təke Akip kí ye wə ní tùore kí liike Yonbdaan de' wə lituonl là nnə, kí li sənh lè mənmənm.

¹⁸ Iñəbonførkε yie nə, min Pəl nin n'yul nε ji kieh yè ki fuondeh nε*. La sunde men n jəndeh ijend yà lipəkl ni nnə bō.

Uwien ní juoke nε.

* **4:18** Kí ŋε kugbənku kuu ya cinm kí lá baa 4:17 Pəl lienh nε uba kieh, ama wən nin u'yul nε kele' migbiirm 18.

**Uwien ya Jɔtiefɛnku ya gbɔnku
The New Testament in the Ngangam language of Togo**
copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ngangam

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ngangam

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
f30fbe0b-cda1-5a60-a4ee-8be80c6caef6